

19.11.2019

Від молекул до ліків

На сторінках свіжого випуску газети Кабінету Міністрів України “Урядовий кур’єр” (№ 221 (6584), 19 листопада 2019 року) опубліковано статтю голови Північно-Східного наукового центру НАН України та МОН України академіка Володимира Семиноженка “Від молекул до ліків” ([Національна академія наук України](#)).

“Створення оригінальних ліків – це складний процес, неможливий без потужної фармпромисловості, проведення міждисциплінарних фундаментальних і прикладних досліджень високого рівня, який потребує величезних інвестицій, і не тільки грошових. Від моменту синтезу молекули до виведення на ринок нового препарату минає майже 15 років, для подолання цього тернистого шляху залучають більш ніж півтори сотні висококласних науковців і витрачають майже 1,5 мільярда доларів”, - пише автор на початку статті.

Академік В. Семиноженко акцентує, що сучасні тенденції у створенні інноваційних ліків вимагають від науковців розроблення та впровадження оригінальних і високоефективних синтетичних підходів для якомога повнішого заповнення хімічного простору. Тому на перший план знову виходять інтелект та інтуїція науковця, й у цьому є перспектива для українських вчених залишатися затребуваними у процесі розроблення лікарських засобів. Це шанс повноцінно конкурувати, бути впізнаваними в академічному середовищі й видимими для потенційних інвесторів, мати власне обличчя у світі створення ліків.

Реалізації саме цієї парадигми присвячена багаторічна праця колективу українських хіміків-органіків і фармацевтів В. С. Броварця, М. В. Вовка, С. М. Десенка, Р. Б. Лесика, В. В. Ліпсон, М. О. Ляпунова, М. Д. Обушака та В. А. Чебанова, які систематизували свої дослідження у фундаментальну комплексну роботу **«Високоселективні методи синтезу гетероциклічних сполук, компонентів функціональних матеріалів та створення нових лікарських засобів»**, що висунута на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки.

Колектив науковців представляє провідні академічні та освітні осередки, розташовані у трьох наукових містах України – Києві, Харкові та Львові, а саме: Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України, Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В. П. Кухаря НАН України, Інститут органічної хімії НАН України, Інститут проблем ендокринної патології імені В. Я. Данилевського НАМН України, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького та Львівський національний університет імені Івана Франка.

Найвагоміше те, що автори роботи запропонували дієві інструменти реалізації концепції «від молекули до лікарського засобу та нового функціонального матеріалу». Це передовсім нові стратегії та підходи до синтезу структурно різноманітних біоактивних речовин та компонентів матеріалів із широким набором корисних властивостей, застосування новітніх реагентів і каталізаторів для органічного синтезу, а також створення оригінальних лікарських препаратів. Простіше кажучи, українським вченим вдалося досягти

успіху фактично на кожному з етапів процесу розроблення оригінальних лікарських засобів.

Підсумки наукових досліджень, які виконувались впродовж 1991-2017 років, викладено в 51 монографії й колективній монографії, 873 статтях, 27 нормативних документах МОЗ та 159 патентах. Сумарний індекс Гірша авторів роботи на момент її подання становив 114. За цією тематикою захищено 15 докторських та 96 кандидатських дисертацій.

Досягнення українських науковців одержали схвальну оцінку авторитетних зарубіжних учених.

[ПОВНА ВЕРСІЯ СТАТТІ](#)